Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
de raad van de gemeente Meppel
Postbus 501
7940 AM MEPPEL

Assen, 17 december 2024
Ons kenmerk 51/5.13/2024001874
Behandeld door mevrouw [redacted]
Onderwerp: Financieel toezicht: vorm en bevindingen 2025

Geachte raad,

Elk jaar besluiten wij vóór aanvang van het begrotingsjaar of voor uw gemeente repressief of preventief begrotingstoezicht geldt. Wij verwijzen u naar artikel 203 van de Gemeentewet. Repressief toezicht is regel. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven uw begroting en begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren. Preventief toezicht is uitzondering. Dit betekent dat de begroting en begrotingswijzigingen eerst door ons moeten worden goedgekeurd, voordat u tot uitvoering kunt overgaan.

Besluit: repressief begrotingstoezicht voor 2025
Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Daarom hebben wij besloten dat voor uw gemeente voor het jaar 2025 sprake is van repressief begrotingstoezicht. De begroting hebben wij voor kennisgeving aangenomen. Wij verzoeken u om begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen.

Overwegingen
1. U hebt de Begroting 2025 en Jaarrekening 2023 tijdig toegestuurd.
2. Uw begroting is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht.

Wettelijk kader/toetsingscriteria
Ons besluit is gebaseerd op de kaders en criteria genoemd in:
1. de Gemeentewet
2. de Algemene wet bestuursrecht
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
4. het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020

De criteria om voor het repressieve begrotingstoezicht in aanmerking te komen zijn:
1. de Jaarrekening 2023 en de Begroting 2025 zijn tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november 2024, ingezonden;
2. de Begroting 2025 is naar ons oordeel in evenwicht of, als dat niet het geval is, in de meerjarenraming is aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht uiterlijk in 2028 tot stand zal worden gebracht.

Met 'evenwicht' bedoelen wij structureel en reëel evenwicht, dat wil zeggen dat, op basis van het bestaande beleid en het aanvaarde vastgestelde nieuwe beleid, de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Daarbij dienen de begroting en de meerjarenraming uiteraard volledig en reëel te zijn.

Opmerkingen naar aanleiding van ons onderzoek op hoofdlijnen

Begroting 2025

Naar ons oordeel voldoet de Begroting 2025 aan het wettelijke criterium van structureel en reëel evenwicht. Het structureel begrotingssaldo hebben wij bepaald door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten.

Niet sluitende Meerjarenraming 2026-2028

De door u overgelegde Meerjarenraming 2026-2028 laat geen sluitend beeld zien. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt door de lagere uitkering uit het Gemeentefonds als gevolg van de door het Rijk ingevoerde nieuwe financieringssystematiek. Wij constateren ook dit jaar dat er een grote, in deze begroting geplande investering, na de periode van de meerjarenraming gereed is, zodat de kapitaallasten daarvan pas na 2028 voor het eerst worden opgenomen. Het geraamde tekort loopt in de jaren na de planperiode daardoor nog verder op.
Omdat uw Begroting 2025 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2025. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

U bent voornemens om in 2025 een takendiscussie te voeren zodat u de taken weer in balans kunt brengen met uw middelen. Wij wijzen u erop dat taakstellingen, bezuinigingen, ombuigingen en daarmee gemoeide stelposten door ons worden beoordeeld op hardheid en haalbaarheid, en of ze binnen de termijn van de raming gerealiseerd worden. Bezuinigingen en ombuigingen moeten concreet en ten minste op programmaniveau zijn ingevuld. Het proces dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden moet ook vastliggen.

Taakstelling Formatie/Bedrijfsvoering

In de Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028 is een taakstelling opgenomen op de Formatie/Bedrijfsvoering. Dit betreft een op programmaniveau concreet ingevulde taakstelling. Waarbij wij ervan uitgaan dat deze wordt gerealiseerd, en dat u aanvullende maatregelen neemt mocht onverhoopt blijken dat deze in de praktijk niet volledig realiseerbaar is.

Aandachtspunten voor de Begroting 2026

Onderhoud kapitaalgoederen

Uit de paragraaf in uw begroting blijkt ook dit jaar nog onvoldoende of de opgenomen budgetten toereikend zijn om het door uw raad vastgestelde kwaliteitsniveau te halen. Op grond van het BBV dient de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen inzicht te geven in zowel het beleid als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten aanzien van het onderhoud op de kapitaalgoederen. Wij verzoeken u hier in de eerstvolgende begroting in te voorzien

Uit uw paragraaf blijkt verder dat er nog steeds sprake is van achterstallig onderhoud op de wegen, waarbij wij opnieuw moeten constateren dat deze op gelijk niveau is gebleven als vorig jaar. Dit komt mede doordat de geplande weginspectie voor 2024 nog niet is uitgevoerd. Of hiermee een actueel inzicht is gegeven in de stand van het onderhoud is daarmee onduidelijk. Bij een gelijkblijvende achterstand betekent dit dat het door u beschikbaar gestelde budget en de gefaseerde aanpak via de investeringsplanning in de afgelopen periode niet voldoende is geweest om het resterende achterstallig onderhoud in te lopen. Evenals de voorgaande begrotingen is voorzien om het achterstallig onderhoud in te lopen door middel van regulier klein- en groot onderhoud en via de investeringsplanning. Wij hebben geconstateerd dat de vaststelling van een herziening van het wegenbeheerplan opnieuw is opgeschoven, nu naar 2025. Wij gaan ervan uit dat u in 2025 deze herziening daadwerkelijk vast gaat stellen. Als blijkt dat deze actualisatie en de voorgestelde aanpak weinig of onvoldoende bijdragen aan het inlopen van het achterstallig onderhoud verwachten wij dat u gelijktijdig maatregelen zult nemen om dit op te lossen. Dit betekent eveneens dat wij ervan uitgaan dat er bij de eerstvolgende begroting geen sprake meer zal zijn van achterstallig onderhoud of dat er een voorziening is gevormd voor het inlopen van de achterstanden.

Het BBV schrijft niet voor dat gemeenten beheerplannen moeten hebben voor het onderhouden van kapitaalgoederen. Vanuit het oogpunt van risicobeheersing en inzicht in de financiële positie is het echter aan te raden dat er altijd recente beheerplannen zijn. Wanneer een gemeente een voorziening wil vormen om lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen (egaliseren) over meerdere begrotingsjaren, is een recent beheerplan zelfs vereist. Een beheerplan is immers van belang om de omvang van de voorziening te bepalen die nodig is om het toekomstig groot onderhoud te kunnen bekostigen.

Tot slot

Medio 2025 verrichten wij nader onderzoek naar uw begroting. Hierbij kijken wij met name naar de financiële positie van uw gemeente in het begrotingsjaar en de komende jaren. De resultaten van dit vervolgonderzoek willen wij waar mogelijk in samenhang met de eerstvolgende rapportage (bijvoorbeeld kadernota of voorjaarsnota) met u bespreken. Wij vragen u deze rapportage dan ook tijdig aan ons toe te sturen.

Een afschrift van deze brief zenden wij aan het college van Burgemeester en Wethouders van uw gemeente.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

[redacted], plv. voorzitter [redacted], secretaris

Afschrift aan het college van Burgemeester en Wethouders van Meppel, Postbus 501, 7940 AM Meppel